

Θέμα: Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Νόμιμη σύνθεση και επιλογή του Προέδρου και των μελών του μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος

1. Από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) παραιτήθηκαν, σε διαφορετικές χρονικές στιγμές και χωρίς ακόμη να αντικατασταθούν, τρία μέλη που είχαν υποδειχθεί από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Η λειτουργία του Συμβουλίου σε πλήρη σύνθεση σύμφωνα με τους ορισμούς της ισχύουσας νομοθεσίας έχει ιδιαίτερη σημασία ενόψει αφενός των ενισχυμένων αρμοδιοτήτων που του αναθέτει ο ν. 2863/2000 και αφετέρου των θεμάτων για τα οποία σύντομα θα αποφασίσει (χορήγηση αδειών σε ραδιοφωνικούς σταθμούς της Αττικής και της Θεσσαλονίκης).

2. Η υποβολή της παραίτησης μέλους του Ε.Σ.Ρ. και, στη συνέχεια, η αντικατάστασή του συνεχονται στενά με τη νόμιμη λειτουργία του. Στη νομολογία του ΣτΕ έχει διαπλασθεί παγίως γενική αρχή για τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων της διοίκησης, σύμφωνα με την οποία για να λειτουργούν νόμιμα πρέπει να βρίσκονται σε πλήρη σύνθεση. Η αυστηρή εφαρμογή της οδηγούσε πάντως σε ακραίες καταστάσεις.

Για το σκοπό αυτό θεσπίστηκε ελαστικότερη ρύθμιση αρχικά στο ν. 1599/1986 και πρόσφατα στην παρ. 5 του άρθρου 13 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999). Σ' αυτήν ορίζεται ότι συλλογικό όργανο μπορεί να λειτουργεί νόμιμα για τρεις μήνες μετά από την παραίτηση μέλους του, μόνον εφόσον αυτή δεν επηρεάζει τη νόμιμη απαρτία του. Είναι έτσι σαφές ότι μετά την παρέλευση τριών μηνών, δεν μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα.

Πρόκειται για γενική ρύθμιση, η οποία διέπει, κατά την ορθότερη άποψη, και τις Ανεξάρτητες Αρχές. Για το Ε.Σ.Ρ. προβλέπεται άλλωστε στην παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 2863/2000 ρητά ότι στα θέματα της λειτουργίας του εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Ενόψει τούτων, δεν επηρεάζει διόλου την κρίση του ζητήματος η απόφαση 872/1992 της Ολομέλειας του Συμβουλίου Επικρατείας.

3. Την 29^η Νοεμβρίου 2000 τέθηκε σε ισχύ ο ν. 2863/2000, ο οποίος ρυθμίζει σε νέα βάση την οργάνωση και τη λειτουργία του Ε.Σ.Ρ. Ως προς τη σύνθεσή του μεταβάλλονται τόσο ο αριθμός των μελών του -μειώνονται σε επτά (7)- όσο και η διαδικασία επιλογής τους, η οποία ανατίθεται στη Διάσκεψη των Προέδρων της

Βουλής (άρθρο 2 παρ. 2). Η σχετική απόφαση λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία τουλάχιστον των 4/5 των μελών της. Για τα πρόσωπα εισηγείται ο Πρόεδρος της Βουλής μετά από την υποβολή σχετικού ερωτήματος του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και για την αντικατάσταση των μελών του, τα οποία παραιτούνται κατά τη διάρκεια της θητείας τους (άρθρο 2 παρ. 4 εδ. β').

4. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα μέλη του Ε.Σ.Ρ. δεν έχουν επιλεγεί με βάση τους ορισμούς του ν. 2863/2000. Κατά τη συζήτηση του νόμου συμφωνήθηκε να γίνει η επιλογή τους μετά την ολοκλήρωση της αναθεώρησης του Συντάγματος, αφού στην εξελισσόμενη τότε διαδικασία είχε προταθεί ανάλογη ρύθμιση για τις Ανεξάρτητες Αρχές. Πράγματι, στο αναθεωρημένο Σύνταγμα περιλήφθηκε νέα διάταξη (άρθρο 101^Α παρ. 2 Συντ.), σύμφωνα με την οποία η Διάσκεψη των Προέδρων αποκτά γενική αρμοδιότητα για την επιλογή των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών που μνημονεύονται στο Σύνταγμα. Η απόφασή της λαμβάνεται με ομοφωνία ή τουλάχιστον με την αυξημένη πλειοψηφία των 4/5 των μελών της, η διαδικασία δε επιλογής καθορίζεται από τον Κανονισμό της Βουλής.

5. Ο Κανονισμός της Βουλής δεν έχει τροποποιηθεί ως σήμερα. Ανακύπτει έτσι το ζήτημα, αν είναι δυνατή η εφαρμογή του ν. 2863/2000 για την επιλογή του Προέδρου και των μελών του Ε.Σ.Ρ.

6. Στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 2863/2000 ορίζεται ότι ο Υπουργός Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης κινεί τη διαδικασία και η Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής επιλέγει, μετά από εισήγηση του Προέδρου της Βουλής, τον Πρόεδρο και τα μέλη του Ε.Σ.Ρ., με την αυξημένη πλειοψηφία τουλάχιστον των 4/5 των μελών της. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα βασικά ζητήματα ρυθμίζονται εκτός του Κανονισμού της Βουλής. Μέχρι την τροποποίησή του θα μπορούσε λοιπόν να εφαρμοσθεί ο ν. 2863/2000 από κοινού με το άρθρο 101^Α παρ. 2 Συντ. Αιτιάσεις που τυχόν θα προβάλλονταν ως προς τη συνταγματικότητα της σχετικής πρωτοβουλίας αντιμετωπίζονται μάλλον εύκολα.

7. Η εκδήλωση της πρωτοβουλίας εκ μέρους του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης να κινηθεί η διαδικασία επιλογής του Προέδρου και των μελών του Ε.Σ.Ρ. δεν πρέπει να καθυστερήσει. Την επιβάλλουν άλλωστε τα θέματα που σύντομα θα το απασχολήσουν. Η κίνηση της διαδικασίας απαιτεί την ενημέρωση του Προέδρου της Βουλής για τα προβλήματα που τίθενται και η συνεννόησή του με

τα κόμματα που εκπροσωπούνται στη Διάσκεψη των Προέδρων για τα πρόσωπα, τα οποία θα προταθούν να στελεχώσουν το Ε.Σ.Ρ.

8. Εάν η παραπάνω λύση συναντήσει δυσκολίες στην προώθησή της, τότε είναι αναγκαίο να επιταχυνθεί η (σημειακή ή ευρεία) τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής. Η διαδικασία πρέπει να έχει ολοκληρωθεί οπωσδήποτε μέχρι τη λήξη της Τακτικής Συνόδου. Διαφορετικά, η σχετική πρωτοβουλία μπορεί να εκδηλωθεί το φθινόπωρο με την έναρξη των εργασιών της Ολομέλειας με όλες τις επακόλουθες συνέπειες.

Αθήνα, 18 Μαΐου 2001

Dis. Δ(5)/OP/ESR2001.doc/p.1-3/md (Δ33)